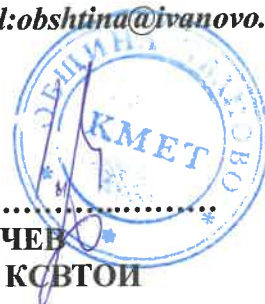

ОБЩИНА ИВАНОВО

www.ivanovo.bg

7088 с. Иваново, Област Русе, ул. "Олимпийска" 75
тел. 08116/ 22-53, факс 08116/ 28-70 e-mail: obshchina@ivanovo.bg

ОДОБРЯВАМ.....
ПЛАМЕН ДОНЧЕВ
Председател на КСВТОИ

ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА ИВАНОВО ПРЕЗ 2023 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за развитие на туризма в Община Иваново за 2023 година се приема на основание чл. 11 и чл. 12 от Закона за туризма (ЗТ) и е изготвена в съответствие с приоритетите на Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България за 2014 – 2030 г., с приоритетите на Стратегия за устойчиво развитие на туризма в област Русе 2020-2030 г., План за развитие на туризма в Община Иваново в изпълнение на Стратегия за устойчиво развитие на туризма в Област Русе 2020-2030 и Плана за интегрирано развитие на Община Иваново за периода 2021 - 2027 г. и въз основа на местните туристически ресурси и потребности. Разработената програма има за цел да осигури трайна конкурентоспособност на община Иваново като туристическа дестинация, използвайки благоприятното ѝ местоположение. Изпълнението на заложените в нея мерки трябва да доведе до повишаване качеството на туристическите услуги, разнообразяване на предлагането и по-добра разпознаваемост на дестинацията с цел устойчивото развитие на туризма в община Иваново.

Настоящият отчет представя постигнатия напредък в развитието на туристическия сектор в общината, степента на изпълнение на планираните мерки и резултатите от тяхната реализация. Оценката на изпълнението на Програмата се извършва по посочения в нея набор от измерими показатели.

Мониторингът на прилаганата политика за развитие на туризма в община Иваново засяга следните аспекти:

- икономичност на извършваните дейности в съответствие с добрите административни принципи и управленски практики;

- ефикасност на използваните финансови, човешки, технически и други ресурси, включително оценяване на мерките за изпълнение на мониторинга и прилаганите процедури за преодоляване на констатирани недостатъци;

- ефективност по отношение постигането на целите на програмата и оценка на действителните резултати и въздействия в сравнение с очакваните.

II. ОСЪЩЕСТВЕНИ ДЕЙНОСТИ ПО РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

1. Изграждане и поддържане на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на общината, включително местните пътища до туристически обекти.

- Поддържане на пътната инфраструктура.

През 2023 г. са извършвани ремонти на пътната инфраструктура.

През 2022 г. Община Иваново е кандидатствала и е одобрена за финансиране за обект „Реконструкция и рехабилитация на участък от 3.050 км от общински път RSE 1108/III-501, Русе-Две могили/-Ивановски скални църкви от км 0+260 до км 3+310“. Сключено е споразумение № РД-02-30-64/26.10.2022 г. с МРРБ за финансиране на обекта и е изпълнено строителството за участък от 0+260 до 2+230. През 2023 г. е сключено допълнително споразумение №1 към Споразумение №РД-2-30-64/26.10.2022 г. за осигуряване на финансирането на довършване на обекта. Значението на пътя за обезпечаване достъп на гражданите до обекта на ЮНЕСКО – „Ивановски скални църкви“ и мотивацията на общинска администрация – Иваново, продиктуваха многократните опити за осигуряване на финансиране на обекта.

- Поддръжка на озеленените площи и декоративната растителност в обектите за обществено ползване.

- Осъществяване на сметосъбиране и сметоизвозване.

През 2023 г. на територията на населените места в община Иваново е извършвано организирано сметосъбиране и сметоизвозване по определен график. В периода 01.01. – 31.12.2023 г., от територията на населените места в Община Иваново са събрани и извозвани общо 3456,68 тона смесени битови отпадъци.

2. Организация на информационното обслужване на туристите

За информационното обслужване на туристите функционира туристически информационен център, поддържащ и предоставящ актуална информация за туристическите атракции, инфраструктура и услуги на територията на общината. В центъра се осъществяват и дейности, свързани с организация и популяризиране на културни, фолклорни и други мероприятия със значение за туризма, с разпространение на рекламни материали, както и с наблюдение и анализ на потребителското търсене в туристическата сфера.

3. Изграждане и поддържане на туристически обекти, които са общинска собственост или за които правото за ползване и управление е предоставено на общината.

- Продължаващи целенасочени действия за изграждане на нови туристически обекти и придобиване право на управление и стопанисване на такива.

На община Иваново е предоставен безвъзмездно за управление, за срок от 10 години Археологически резерват „Скални църкви - село Иваново“.

- Поддържане на общинските туристически обекти – паметници.
- Отдаване под наем на предоставените за управление павилиони – държавна собственост, които се намират на територията на АР „Ивановски скални църкви“ и АР „Средновековен град Червен“
- Поддържане на станция за зареждане и е – велосипеди, придобити по проект LENA– договор № DTP 1-189-2.2 по INTERREG „Програма за транснационално сътрудничество „Дунав“ 2014 – 2020“

4. Проведени мероприятия с местно и национално значение, които допринасят за развитието на туризма.

През 2023 г. се организираха и проведеха предвидени в културния календар на Община Иваново празници и фестивали, основните от които са: „Празник под манастира-децата на Поломието“ - Старото село Иваново, Празник на община Иваново, „От Поломието до Дунав заедно“ - Селищно образувание „Стълпище“.

1/ Втори фолклорен фестивал „Родолубие от Поломието – събор на народната шевица“ – с. Сваленик и

2/ Фестивал „От Поломието до Дунав заедно – традиции за представяне на местната идентичност“, проведен в селищно образувание „Стълпище“ по проект № BG06RDNP001-19.476-0025 с наименование „Популяризиране на местната идентичност чрез организиране фестивали, публичност и закупуване на материални активи в интерес на местната общност“ на Сдружение „МИГ ЛИДЕР на територията на Две могили и Иваново“, член на което е община Иваново въз основа на сключен Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ – РД 50-82/14.12.2022г. по Процедура BG06RDNP001-19.476 по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., съфинансирана от Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР). В рамките на фестивала е проведен са фермерски пазар за стимулиране на местното производство и стимулиране на населението да избира родното. По проекта са извършени публикации в регионални медии - 5 броя. Изготвени са, отпечатани са и са разпространени информационни материали -500 бр.дипляни и 500 бр.книжки за осигуряване на публичност на дейностите по проекта.

За провеждане на събитието по проекта са доставени 1 брой сцена с включена озвучителна система и осветление, правоъгълни сгъваеми кетъринг маси - 20 броя; сгъваеми кетъринг столове - 200 броя, шатри големи - 6 броя; шатри малки - 12 (дванадесет) броя; видеокамера – 1 брой и мобилни изложбени щандове – 10 броя. Фестивалът допринесе за популяризиране на местната идентичност, в това число местни традиции, културно и историческо наследство, традиционни местни продукти, създаване на предпоставки за икономически растеж на региона.

5. Провеждане на проучвания, анализи и прогнози за развитието на туризма в общината.

- Мониторинг и анализ на туристопотока на територията на общината.
- Набиране на информация относно бъдещи проекти, свързани с развитието на туризма с цел кандидатстване на общината.

• В изпълнение на проекта по т.4 са извършени изследвания и проучвания, директно свързани с популяризиране на местната идентичност. Разработени са 2 броя проучвания, както следва: Проучване №1 „Потенциал и възможности за развитие на селски туризъм на територията на Сдружение МИГ Лидер на територия Две Могили и Иваново“ и Проучване №2 „Развитие на неземеделски и икономически дейности – изследване на потенциала на местни пазари“.

6. Реклама на туристическия продукт на общината, включително участие на туристически борси и изложения.

• Периодична актуализация на информацията относно местата за настаняване и заведенията за хранене на официалния сайт на общината и в портала за отворени данни на Република България.

• Поддържане на профил в социалните мрежи и периодично публикуване на информация за провеждането на културни събития и реклама на туристическите атракции и услуги, предлагани на територията на общината.

• Предоставяне на информация на НПО и други заинтересовани страни, работещи активно за популяризиране на туристическите атракции.

7. Взаимодействие и членство на общината в туристически сдружения и в съответната организация за управление на туристическия район

• Осъществява се непрекъснато взаимодействие със Съюза на хотелиерите и ресторантьорите в Русе, във връзка с категоризацията на туристическите обекти.

• Община Иваново активно партнира за провеждането на информационни срещи, организирани от Областния информационен център – гр. Русе.

• Взаимодействие по дейности касаещи туризма, през 2023 г., е осъществявано с областна администрация – Русе, дирекция ПП „Русенски Лом“, с Регионалния исторически музей – град Русе и др., както и с представители на местата за настаняване на територията на община Иваново.

• Културният календар ежегодно се публикува на официалната уеб страница на общината.

8. Подобряване качеството на услугите, предлагани в общинските туристически обекти

• Периодично публикуване на информация, свързана с туризма в социалните мрежи и на интернет страницата на общината.

• Категоризиране на нови туристически обекти.

III. ИНДИКАТОРИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

1. Посещения в туристически обекти

1.1. Експозиции на Регионалния исторически музей – гр. Русе

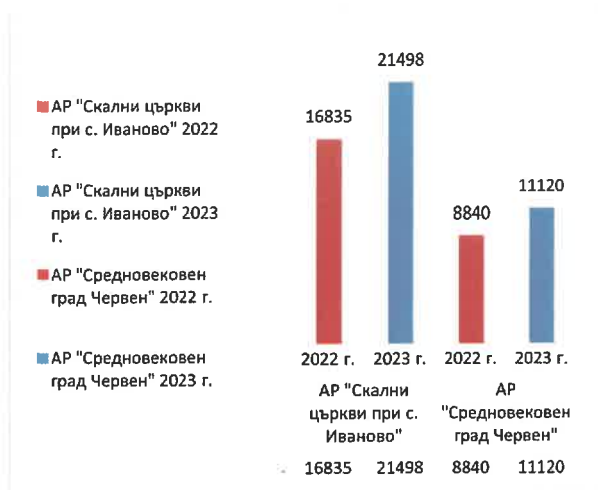
	Посетители 2023										Общо
	ученици(от Русе и др. места)				възрастни			чужденци		служ.	
	предуч. възраст	нач. курс	прогимн. курс	среден курс	студенти	пенсионери	индив. посет.	групи	индив.	гости	
Арх. резерват „Ивановски скални църкви“	0	451	564	810	1165	1269	3339	7069	6821	10	21498
Арх. резерват „Средновековен град Червен“	368	278	562	547	715	1527	4693	1737	693	0	11120

№ по ред		2016г.		2017г.		2018г.		2019г.		2020г.		2021г.		2022г.	2023г.
		Общ брой посетители	в т.ч. организирани	Общ брой посетители	в т.ч. организирани	Общ брой посетители	в т.ч. организирани	Общ брой посетители	в т.ч. организирани	Общ брой посетители	в т.ч. организирани	Общ брой посетители	в т.ч. организирани	Общ. Брой посетители	Общ. Брой посетители
1.	АР „Скални църкви при с. Иваново“	14903	9056	14431	11276	18817	10136	24311	13960	10659	9960	13442	6797	16835	21498
2.	АР „Средновековен град Червен“	11432	8268	9072	6342	8000	4496	8922	5637	7361	5547	4807	2345	8840	11120

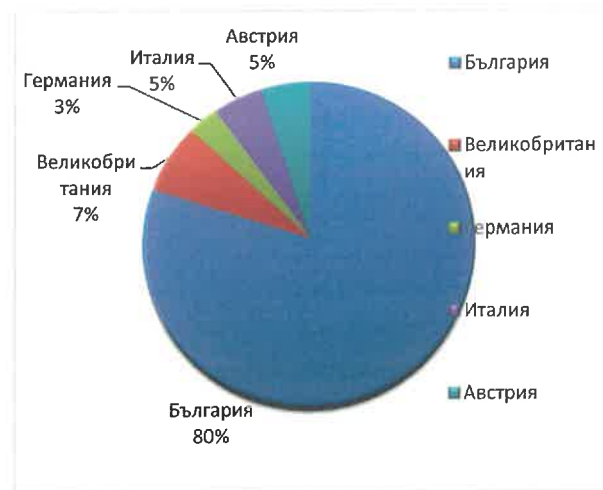
Източник: Регионален исторически музей – Русе

1.2. Туристически информационен център – с. Иваново

Наблюдава се траен растеж на потока от туристи към общината през настоящата година и завишение спрямо предходната. Посещаемостта на туристическите обекти през 2023 г. се е повишила съгласно (диаг.1), което е положителна тенденция. Общият брой на посетителите в центъра е 122 туристи от общо 5 страни (диаг.2), включително България. Основната част от тях са българи – 80%.

(диаг. 1)

(диаг.2)

По отношение на посетителите, ползващи услугите на ТИЦ, освен от обичайните за дестинацията български туристи, тенденция към траен интерес се наблюдава от страна на посетители от Великобритания, Германия, Австрия и Италия.

2. Реализирани нощувки в категоризираните места за настаняване

Туристически обект	Брой реализирани нощувки
	За периода От 01.01.2023г. До 31.12.2023г.
Семеен хотел „Черния Щъркел“ – с. Нисово	1878
Къща за гости „Милковата Къща“ – с. Кошов	480
Хотел „Русенски Лом“ – с. Кошов	574
Стая за гости „МГ1“	31
Стая за гости „МГ2“	11
Стая за гости „МГ3“	8
Къща за гости „Детелина 2“ – с. Иваново	1195
Къща за гости „Кладенеца-Ц“ – с. Иваново	126
Къща за гости „Авлига“ – с. Божичен	436
Стаи за гости „Съни дейс“ – с. Божичен	472
Къмпинг „Кукери“ – с. Кошов	186
Хотел „Седем поколения“ – с. Мечка	5610
Къща за гости „Ерида“ – с. Тръстеник	526
Стаи за гости „Недината стая 1“ – с. Червен	66
Стаи за гости „Недината стая 2“ – с. Червен	47
Стаи за гости „Недината стая 3“ – с. Червен	36
Стаи за гости „Недината стая 4“ – с. Червен	25

Стаи за гости „Недината стая 5“ – с. Червен	9
Къща за гости „Интрига“ – с. Червен	57
Стаи за гости „Крейзи хаус 1“ - с. Красен	760
Стаи за гости „Крейзи хаус 2“ - с. Красен	700
Къща за гости „Малави Красен“ - с. Красен	31
Общо	13 264

3. Приходи от Туризм

Приходите от туристически данък в общината за 2023 г. са в размер на 13 440,82 лв.

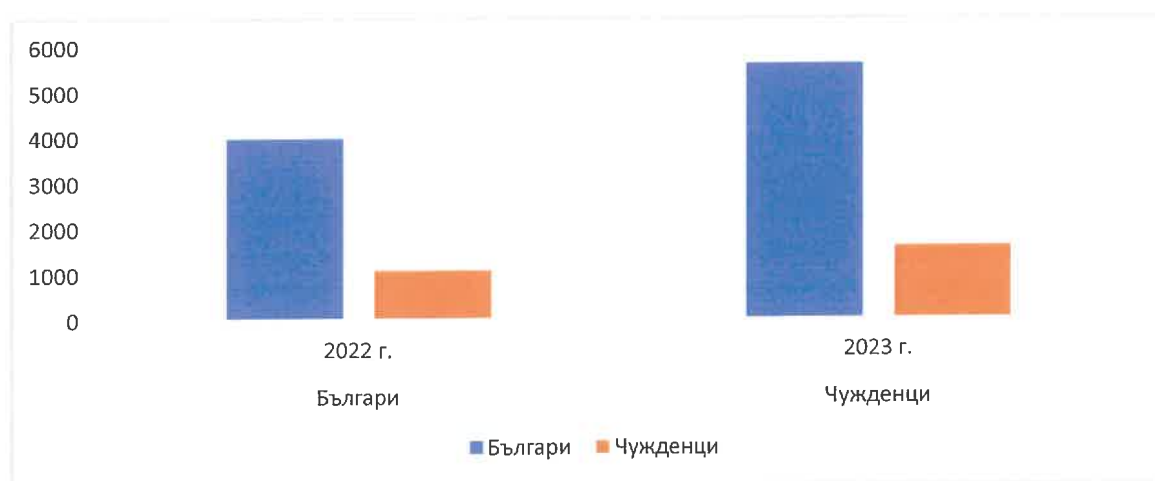
Динамиката на този показател спрямо предходни години показва сериозно увеличаване на потреблението в туристическия сектор спрямо 2021 и 2022 г.

Динамика по отношение на предходни години:

	2019г.	2020г.	2021г.	2022г.	2023г.
Приходи от туристически данък	8 712 лв.	4 139 лв.	5 521 лв.	8 926,33 лв.	13 440,82 лв.

IV. ПРОФИЛ НА ПОСЕТИТЕЛИТЕ

Туристопотокът в община Иваново и през 2023 г. се е състоял основно от български потребители. Съотношението българи-чужденци, посетили местата за настаняване, се запазва на нивото на предходната година. Общият брой на туристите значително се е увеличил през 2023 г. (диаг.3). Водещ пазар за входящ туризъм си остава Румъния.

(диаг.3)

Значителен е и броят на посетителите от Великобритания, пренощували в категоризираните места за настаняване. Траен интерес към дестинацията са проявили и

туристи от Германия, Украйна, Франция и Белгия. В категорията други попадат посетителите от Дания, Израел, Русия, САЩ, Литва, Нидерландия и др. Общият брой на посетителите чужденци е около 4500 от приблизително 30 страни.

**Посещения на места за настаняване и ТИЦ в
община Иваново за периода от 01.01.2023г. до 31.12.2023г.**

Туристически обект	Брой Посещения		
	Българи	Чужденци	Общо
Семеен хотел „Черния Щъркел“ – с. Нисово	1800	78	1878
Къща за гости „Милковата Къща“ – с. Кошов	455	25	480
Хотел „Русенски Лом“ – с. Кошов	554	20	574
Стая за гости „МГ1“ с. Божичен	15	16	31
Стая за гости „МГ2“ с. Божичен	-	11	11
Стая за гости „МГ3“ с. Божичен	8	-	8
Къща за гости „Детелина 2“ – с. Иваново	1195	-	1195
Къща за гости „Кладенеца-Ц“ – с. Иваново	126	-	126
Къща за гости „Авлига“ – с. Божичен	424	12	436
Стаи за гости „Съни дейс“ – с. Божичен	472	-	472
Къмпинг „Кукери“ – с. Кошов	18	168	186
Хотел „Седем поколения“ – с. Мечка	3032	2578	5610
Къща за гости „Ерида“ – с. Тръстеник	490	36	526
Стаи за гости „Недината стая 1“ – с. Червен	54	12	66
Стаи за гости „Недината стая 2“ – с. Червен	43	4	47
Стаи за гости „Недината стая 3“ – с. Червен	32	4	36
Стаи за гости „Недината стая 4“ – с. Червен	21	4	25
Стаи за гости „Недината стая 5“ – с. Червен	7	2	9
Къща за гости „Интрига“ – с. Червен	57	-	57
Стаи за гости „Крейзи хаус 1“ - с. Красен	-	760	760
Стаи за гости „Крейзи хаус 2“ - с. Красен	-	700	700
Къща за гости „Малави Красен“ - с. Красен	16	15	31
Туристически информационен център (ТИЦ) – с. Иваново	82	40	122
Всички	8901	4485	13386

брой посещения на места за настаняване и ТИЦ

(Диaг.4)

Профилът на посетилите община Иваново туристи остава непроменен и през 2023 г. включва главно хора в активна възраст, попадащи в категорията индивидуални туристи, които пътуват със своите семейства или на малки групи от 2 - 5 души. Търсещите краткотраен отдих са основна част от посетителите, но се наблюдава и тенденция към по-продължителен престой на туристи в селата Мечка, Нисово, Божичен и Иваново. Може да се отчете, че има търсене към по-високо качество в обслужването.

Разширеното предлагане в някои от местата за настаняване намира своите клиенти, но типичния потребител за общината си остава клиентът със средно-високи доходи, търсец най-добър баланс между цена и качество. Според данните за посещенията в ТИЦ, интересът към дестинацията на преобладаващата част от тях е провокиран главно от АР "Скални църкви при село Иваново" като един от десетте обекта в България под егидата на ЮНЕСКО. АР "Средновековен град Червен" през изтеклия сезон също печели популярност - от обекта са се интересували 20% от потърсилите информация в ТИЦ туристи.

По-голямата част от туристите през 2023г. са ползвали основни туристически услуги, макар да има интерес и към допълнителни такива като велосипеди и коли под наем, екскурзовод и др.

V. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Свободното движение на хора и наличието на обект от Списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО са причина за интереса на множество туристи към забележителностите на територията на община Иваново. Голяма част от тях са чужденци. През последните няколко години общината постигна значителен напредък в развитието на туризма. Целенасочените действия за надграждане и устойчивост дадоха своя реален ефект. През настоящата година в общината са категоризирани четири нови заведения за хранене, две места за настаняване и две места за настаняване са получили регистрация.

През настоящата година посетителите в общината, а също така и приходите от туризъм в сравнение с предходната година бележат увеличение. Според предоставената ни

от Регионален исторически музей – Русе статистика, през 2023 г. АР „Скални църкви при с. Иваново“ са посетени от 21 498 души. Спрямо 2022 г., когато техният брой е бил 16 835, с реализиран 30% ръст, на посещаемостта. Независимо от този резултат, делът на културния туризъм в цялостната палитра на предлаганите в общината туристически продукти остава непроменен и ще бъде базов за по-нататъшното разгръщане на сектора.

По отношение на планираните дейности не са констатирани недостатъци. Част от тях са с постоянен характер, други - в процес на изпълнение и фигурират в програма за развитие на туризма. Постигането на устойчивост на туристическия сектор и утвърждаването на община Иваново като разпознаваема туристическа дестинация със запазени природна среда и културно наследство ще продължат да са приоритет за нейното интегрирано развитие. Набелязаните цели и мерките за тяхното постигане в Програмата за развитие на туризма за 2023 г. са съобразени и с визията за развитие на сектора за периода 2020-2030 г., заложена и в Областната стратегия развитие на туризма в област Русе за същия период. Те са ясно дефинирани и реалистични, и се изпълняват в рамките на общинския бюджет.

Въз основа на наблюдаваните показатели, може да се отчете, че програмата отговаря на изискването за икономичност, а планираните мерки са в рамките на компетентност на администрацията. Наличните човешки и технически ресурси също се използват ефективно. Мониторингът се осъществява на базата на постъпващата информация от ОЕККТО, данни от Данъчната служба в общината, от Регионален исторически музей – Русе, данни от ЕСТИ, статистика и доклади.

Изготвил:
Магдалена Матева
Специалист в Дирекция „СА“